

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 30.03.2023

Sayı: 933

10/7179

Ayhan ALTINTAŞ
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Savunma sanayi, ülkelerin güvenliği açısından olduğu kadar ekonomisi açısından da büyük önem arz etmektedir. Bu alanda yetişmiş ve tecrübeli insan kaynağı da savunma sanayinin gelişimini destekleyen en önemli unsurlardan birisidir. Ancak son dönemde birçok farklı meslek grubunda olduğu gibi savunma sanayinde görev yapan tecrübeli ve başarılı mühendislerin yurt dışına gittiği görülmektedir. Her ne kadar İktidar Partisine yakın çevrelerce bu sektörde çok sayıda yeni eleman tedariki bir başarı olarak görünse de bu alanlarda çalışan elemanların niceliğinden ziyade niteliğinin önemli olduğu aşikârdır. Kaldı ki son dönemde başarılı öğrencilerin ve yeni mezunların da hedeflerinin yurt dışında çalışmak ve yaşamak olduğu görülmektedir. Yurtdışına gitme nedenleri arasında ekonomik sorunlar yanında sosyal, siyasal ve birçok farklı motivasyon yatmaktadır. Ülkemizin güvenliği ve ekonomik kalkınması açısından savunma sanayide görev yapan mühendislerin ülkemizde kalmaya, çalışmaya devam etmesini teşvik edecek çözümler bulmak, göç etmelerinin nedenlerini araştırarak bunlara tedbirler almak amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Prof. Dr. Ayhan ALTINTAŞ
Ankara Milletvekili

GEREKÇE

Savunma sanayi ülkelerin güvenlikleri ve ekonomikleri açısından büyük önem arz etmektedir. Bütün dünyada savunma sanayi hususunda oldukça kapsamlı ve sürekli gelişen çalışmalar mevcuttur. Ülkelerin kaynaklarının önemli bir kısmını savunma harcamalarına ayırdığı da bilinmektedir. Örneğin, 2021 yılında NATO ülkelerinin savunma harcamaları 1,2 trilyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Ülkemizde de Cumhuriyetin ilanı ile birlikte savunma sanayine oldukça önem verilmiştir. Ülkemizde savunma sanayinin gelişimi inişli çıkışlı bir süreç izlese de bu alanda birçok önemli atılımda bulunulmuştur.

Savunma sanayinin ülkelerin yüksek teknoloji ürün ihracatına katkısı da göz ardı edilemeyecek seviyededir. Nitekim, TÜİK'in Kasım 2022'de yayımladığı dış ticaret verilerine bakıldığında zaman, Ocak-Kasım 2022 döneminde ihraç edilen imalat sanayi ürünlerinin yalnızca yüzde 3'ü yüksek teknoloji ürün kategorisindedir. Bu rakam 2020 yılında da aynı seviyelerde seyretmiştir. Ayrıca Dünya Bankası'nın 2020 yılı verilerine göre 2020 yılında Güney Kore'de yüksek teknoloji ürün ihracatının toplam imalat sanayi ihracatına oranı yüzde 36; Çin'de yüzde 31; İsrail'de yüzde 28; Fransa, Hollanda ve Birleşik Krallık'ta yüzde 23; Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya'da yüzde 19; Almanya, Kanada, Belçika'da yüzde 15, Yunanistan'da yüzde 13, Brezilya'da yüzde 11 seviyelerindedir. 2020 yılında Türkiye ile aynı seviyede olan ülkeler ise Burkina Faso, Jamaika, Myanmar ve Benin olarak görülmektedir. Yüksek teknoloji ürün ihracatımızın toplam imalat sanayi ihracatımız içerisindeki payı arttırmak için izlenebilecek yollardan birisi savunma sanayinin gelişimini desteklemektir.

Ancak ülkemizde son yıllarda yaşanan beyin göçü furçasına savunma sanayinde görev yapan mühendisler de eklenmiştir. Örneğin, yapılan bir çalışmaya göre ASELSAN, TAI, HAVELSAN ve ROKETSAN'da bir süre çalıştıktan sonra Hollanda, Almanya, İngiltere ve ABD'ye giden savunma sanayi personeli sayısının bu alanları olumsuz etkileyecek kadar yüksek olduğu görülmektedir. Bu çalışmaya göre ASELSAN'dan yaklaşık 2 bin, TAI'den 1.600 civarında, ROKETSAN'dan yaklaşık 500 personel bahsedilen ülkelere çalışmak üzere göç etmiştir. Bu sayılar toplandığında ROKETSAN'ı iki defa kurmaya yetecek kadar mühendisin gitmiş olduğu görülmektedir. Bu durum tablonun vahametini gözler önüne sermektedir.

Bunun yanı sıra, maalesef, ülkemizde bu alanlarda çalışmalar yapacak gençler yetiştirmek hususunda da geri kalınmaktadır. Nitekim birçok başarılı gencin, yeni mezun mühendisin yurt dışında çalışmak gibi hedefleri olduğu bilinmektedir. Bu husus TEKNOFEST birincisi gençlerde de oldukça açık görülmektedir. Nitekim buralarda başarı kazanan gençler, kariyer planlarında yurtdışında çalışma hedefleri olduğunu dile getirmektedir. Buradaki temel sorun bu gençlerimizin yurt dışındaki projeleri görmek, oradaki yenilikleri getirmek ya da kendilerini geliştirmekten ziyade hayatlarını oralarda kurmak istekleridir. Bu gençlerin isteklerinin de yine tecrübeli meslektaşları ile benzer sebeplerden kaynaklandığı gözlemlenmektedir. Nitelikli savunma sanayi personelimizin yurt dışında bir hayat kurma çabasına girmesinde birçok itici ve çekici sebep mevcuttur. Ekonomik kaygılar, işsizlik, liyakatsiz atamalar, kariyer fırsatı bulamama, fırsat eşitsizliği, siyasi istikrarsızlık, bireysel ve

toplumsal güvenlik kaygıları gibi birçok itici faktörler ile daha kaliteli bir hayat beklentisi, araştırma alanlarında çeşitlilik, daha kaliteli bir eğitim alma gibi çekici faktörlerin insanları beyin göçüne ittiği ifade edilmektedir. Savunma sanayinde görev yapan mühendislerimizin sorunlarının çözülerek beyin göçünün azaltılması ve hatta tersine çevrilmesi ülkemizin ekonomisi ve güvenliği açısından oldukça büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda savunma sanayinde görev yapan mühendislerimizin ülkemizde kalmasına yönelik tedbirlerin ortaya çıkarılması için bir Meclis Araştırması açılmasını gerekli görüyoruz.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]